Μακεδονικά

Τόμ. 3 (1956)

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της
συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939)

Βασίλειος Λαούρδας

doi: [10.12681/makedonika.1121](https://doi.org/10.12681/makedonika.1121)

Copyright © 2015, Βασίλειος Λαούρδας

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Λαούρδας Β. (1956). Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία της συγχρόνου Ευρώπης (1914 - 1939). *Μακεδονικά*, 3, 441-443. <https://doi.org/10.12681/makedonika.1121>

εἶναι ἡ κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἀνακάλυψις εἰς τὸ κωδωνοστάσιον τοῦ Ἀγ. Νικολάου τοιχογραφιῶν τοῦ 12ου ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ 13ου αἰῶνος.

Z d r a v k o S e c u l i c' , La conservation des icones de Lomnica, oeuvre de l'iconographe Longin du XVI siècle (σελ. 95 κ. ἔ.).

Εἰς τὸν συγγραφέα ὀφείλεται ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ συντήρησις τῶν εἰκόνων τοῦ ἐν Βοσνίᾳ μοναστηρίου τῆς Lomnica, αἱ ὁποῖαι χρονολογοῦνται εἰς τὸν 16ον αἰῶνα. Αἱ εἰκόνες αὗται πλουτίζουν τὴν σειρὰν τῶν γνωστῶν μεταβυζαντινῶν εἰκόνων καὶ ἡ τέχνη των πιστοποιεῖ τὴν καθολικότητα τῆς ἑλληνικῆς μεταβυζαντινῆς τέχνης εἰς τὰ Βαλκάνια.

Τὰ ἀνωτέρω δημοσιεύματα τοῦ Institut Fédéral pour la Protection des Monuments Historiques δίδουν ὄχι μόνον τὴν πραγματικὴν εἰκόνα τῆς δραστηριότητος τῶν Γιουγκοσλάβων ἀρχαιολόγων, ἀλλὰ συμβάλλουν σπουδαίως καὶ εἰς τὴν καθόλου ἔρευναν, διότι παρουσιάζουν ἐγκαίρως, ἔστω καὶ δι' ὀλίγων, νέον πολύτιμον ὕλικόν, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ μεγάλως τὴν ἐπιστήμην.

ΣΤΥΛ. ΠΕΛΕΚΑΝΙΔΗΣ

Σ. Θ. Λάσκαρι, Διπλωματική ιστορία τῆς συγχρόνου Εὐρώπης (1914 - 1939). Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 1). 8ον, σελ. ιβ' + 304.

Τὸ Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν καὶ ἤρχισε λειτουργοῦν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν Θεσσαλονίκη, προσέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν ἑπτὰ μέχρι τοῦδε βιβλίων, τὰ ὅποια ἐγένοντο εὐμενέστατα δεκτὰ καὶ ὑπὸ τῶν εἰδικῶν καὶ ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἑξωτερικοῦ. Σκοπὸς τοῦ ιδρύματος, ὅπως δηλοῦται εἰς τὸ καταστατικόν του καὶ ἐμφαίνεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ τίτλου καὶ τῶν δημοσιευμάτων του, εἶναι ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν προβλημάτων τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ ἡ ἐπὶ τῶν προβλημάτων αὐτῶν διαφώτισις τῆς κοινῆς γνώμης πρὸς διαμόρφωσιν ἀτμοσφαίρας ἀμοιβαίας κατανοήσεως μεταξὺ τῶν λαῶν αὐτῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν προσεγγίσεως καὶ συνεργασίας των.

Τὸ βιβλίον τοῦ ὑφηγητοῦ τῆς διπλωματικῆς ιστορίας εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Σ. Θ. Λάσκαρι ἐκθέτει συστηματικῶς τὴν διπλωματικὴν ιστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τοῦ 1914 μέχρι καὶ τοῦ 1939. Ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος παλαιότερον εἶχε δημοσιεύσει τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Εὐρώπης 1814 - 1914» καὶ τὴν «Διπλωματικὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος 1821 - 1914», ἀφηγεῖται εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος ἐκδοθὲν ἔργον του τὴν διπλωματικὴν ιστορίαν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ τὰς παραμονὰς τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου ἐπιμένων ἰδιαιτέρως εἰς τὰ θέματα ἑκείνα, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰδικῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς λαούς. Τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου ἔχει κατὰ κεφάλαια ὡς ἀκολούθως.

Κε φ á λ α ι ο ν Α'. 'Ο 'Ιούλιος τοῦ 1914 (I. 'Η δολοφονία τοῦ 'Αψ-
βούργου διαδόχου. II. Τὸ αὐστριακὸν τελεσίγραφον. III. Κήρυξις τοῦ πο-
λέμου). Κε φ á λ α ι ο ν Β'. Οἱ πρῶτοι μῆνες τοῦ πολέμου. Αὐγустος
1914 - 'Απρίλιος 1915. I. ('Η συμμαχία τῶν κρατῶν τῆς 'Αντάντ. II. 'Η
ἐπέμβασις τῆς Τουρκίας. III. 'Η πολιτικὴ τῆς 'Ελλάδος. IV. 'Η ἐκστρατεία
τῶν Δαρδανελίων). Κε φ á λ α ι ο ν Γ'. Συμμετοχὴ εἰς τὸν πόλεμον τῆς
'Ιταλίας καὶ τῆς Βουλγαρίας (I. 'Ιταλία. II. Βουλγαρία. III. Οὐδετερότης τῆς
'Ελλάδος). Κε φ á λ α ι ο ν Δ'. 'Η ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κων-
σταντίνου 1915 - 1917 (I. Ροῦπελ. II. 'Η κυβέρνησις ἐθνικῆς ἀμύνης. III.
'Η 1η Δεκεμβρίου. IV. 'Η ἐκθρόνισις τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου). Κε-
φ á λ α ι ο ν Ε'. 'Επέμβασις Ρουμανίας, Πορτογαλίας, 'Ιαπωνίας (I. Ρου-
μανία. II. Πορτογαλία. III. 'Ιαπωνία). Κε φ á λ α ι ο ν ΣΤ'. Κήρυξις
τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν 'Ηνωμένων Πολιτειῶν τῆς 'Αμερικῆς (I. 'Η οὐδετε-
ρότης. II. 'Ο ὑποβρύχιος πόλεμος. III. Κήρυξις τοῦ πολέμου). Κε φ á λ α ι ο ν Ζ'.
Διεθνεῖς συνέπειαι τῆς πτώσεως τοῦ Τσαρισμοῦ (I. Τὸ ἔτος
1917. II. 'Η ἀνακωχὴ. III. Μπρέστ Λιτόβσκ). Κε φ á λ α ι ο ν Η'. Φι-
λειρηνικὰ διαβήματα διαρκούντος τοῦ πολέμου (I. 'Αμερικὴ, 'Ισπανία, Βα-
τικανόν. II. 'Ο αὐτοκράτωρ Κάρολος. III. 'Ο Βίλσον). Κε φ á λ α ι ο ν Θ'.
'Η ἀνακωχὴ (I. Τὸ τέλος τῆς μοναρχίας τῶν 'Αψβούργων. II. 'Η γερ-
μανικὴ ἀνακωχὴ. III. 'Η συνδιάσκεψις τῆς εἰρήνης). Κε φ á λ α ι ο ν Ι'.
'Η ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης μετὰ τὴν Γερμανίαν, τὴν Αὐστροίαν καὶ τὴν Οὐγγα-
ρίαν (I. 'Η Κοινωνία τῶν 'Εθνῶν. II. Συνθήκη Βερσαλλίων. III. Συνθήκη
'Αγίου Γερμανοῦ. IV. Συνθήκη Τριανόν). Κε φ á λ α ι ο ν ΙΑ'. 'Η
'Ελλὰς ἐμπόλεμος 1917 - 1923. Συνθῆκαι Νεῖγύ, Σεβρῶν καὶ Λωζάνης (I.
'Η ἀνακωχὴ μετὰ τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Τουρκίαν. II. Συνθήκη Νεῖγύ. III.
Συνθήκη Σεβρῶν. IV. 'Η μικρασιαστικὴ καταστροφὴ. V. Λωζάνη). Κε-
φ á λ α ι ο ν ΙΒ'. Τὰ ἐκ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλίων προκύψαντα ζητή-
ματα (I. Πολωνία. II. Βαλτικὰ κράτη. III. 'Η ἀσυμφωνία τῶν νικητῶν.
IV. 'Επανορθώσεις καὶ ἀφοπλισμός). Κε φ á λ α ι ο ν ΙΓ'. Περίοδος διε-
θνοῦς κατευνασμοῦ 1925 - 1930 (I. Λοκάρνο. II. Τὸ ζήτημα τοῦ γενικοῦ
ἀφοπλισμοῦ. III. Τὸ σύμφωνον Μπριὰν - Κέλλογκ). Κε φ á λ α ι ο ν ΙΔ'.
'Ιταλία καὶ παραδουνάβια κράτη (I. 'Η μεσογειακὴ πολιτικὴ τῆς 'Ιταλίας.
II. 'Η Μικρὰ 'Αντάντ. III. Αὐστρία). Κε φ á λ α ι ο ν ΙΕ'. 'Η ἐξωτε-
ρικὴ πολιτικὴ τῆς Σοβιετικῆς 'Ενώσεως 1918 - 1930 (I. 1918 - 1920. II.
Συνδιάσκεψις Γενούης. III. Διεθνὴς ἀναγνώρισις τοῦ νέου καθεστώτος).
Κε φ á λ α ι ο ν ΙΣΤ'. Σχέσεις τῆς 'Ελλάδος μετὰ τῶν γειτόνων της 1923 -
1930 (I. Τουρκία. II. Γιουγκοσλαβία. III. Βουλγαρία. IV. 'Αλβανία).
Κε φ á λ α ι ο ν ΙΖ'. 'Η παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρίσις (1929 - 1933) καὶ
ἡ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄνδοσις τοῦ Χίτλερ (I. 'Η παγκόσμιος οἰκονομικὴ κρί-
σις. II. Τὸ σχέδιον αὐστρογερμανικῆς τελωνειακῆς ἐνώσεως. III. Τὸ τετρα-

μερὲς σύμφωνον τῆς Ρώμης). Κε φά λ α ι ο ν ΙΗ'. 'Ο ἐπαναξοπλισμὸς 1933 - 1936 (Ι. 'Αποχώρησις τῆς Γερμανίας ἐκ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν. ΙΙ. Δολοφονία τοῦ Ντόλφους. ΙΙΙ. 'Η γαλλορωσικὴ συμμαχία. ΙV. Παραβίασις τῶν στρατιωτικῶν ὅρων τῆς Συνθήκης τῶν Βερσαλλιών). Κε φά λ α ι ο ν ΙΘ'. 'Ο ἄξων Βερολίνου - Ρώμης (Ι. 'Η αἰθιοπικὴ κρίσις. ΙΙ. 'Ο 'Ισπανικὸς ἐμφύλιος πόλεμος. ΙΙΙ. 'Η προσάρτησις τῆς Αὐστρίας. ΙV. Τὸ τέλος τῆς Τσεχοσλοβακίας). Κε φά λ α ι ο ν Κ'. Τὸ Βαλκανικὸν σύμφωνον καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν (Ι Τὸ βαλκανικὸν σύμφωνον. ΙΙ. 'Η πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν. ΙΙΙ. 'Η σύμβασις τοῦ Μοντραί). Κε φά λ α ι ο ν ΚΑ'. Αἱ παραμοναὶ τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου (Ι. Μετὰ τὸ Μόναχον. ΙΙ. 'Η πολιτικὴ τῆς Ρωσίας. ΙΙΙ. Ἐκρηγίς τοῦ πολέμου). 'Η παράθεσις αὐτῆ τῶν τίτλων τῶν κεφαλαίων τοῦ βιβλίου δεικνύει ἀφ' ἑαυτῆς τὴν ποικιλίαν καὶ τὸν πλοῦτον τῆς ὕλης. 'Ιδιαιτέρως ἐνδιαφέροντα διὰ τὴν Ἑλλάδα εἶναι τὰ κεφάλαια Δ', ΙΑ' καὶ ΙΣΤ', εἰς τὰ ὅποια ἀναπτύσσονται κατὰ σειρὰν ἡ ἑξωτερικὴ πολιτικὴ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου, τὰ δραματικὰ γεγονότα, τὰ ὅποια ὠδήγησαν εἰς τὴν μικρασιατικὴν καταστροφὴν, καὶ αἱ ἔπειτα ἀπὸ τὸν παγκόσμιον πόλεμον διπλωματικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὰ γειτονικά κράτη. Ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα κεφάλαια τοῦ βιβλίου ὁ Σ. Λάσκαρις ἀναφέρεται ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁλόκληρος δὲ ἡ ἐργασία του ἔχει γραφῇ μὲ κέντρον τὰς διπλωματικὰς συμῶσεις εἰς τὴν Χερσονήσον τοῦ Αἴμου. 'Η νηφαλιότης καὶ ἡ ἀντικειμενικότης κρίσεως, μαζὶ μὲ τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀπέριτον ὕφος, καθιστοῦν τὸ ἔργον χρησιμώτατον ἀνάγνωσμα.

ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ

Χρ. Νάλτσα, Τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα καὶ ἡ Σοβιετικὴ πολιτικὴ. Θεσσαλονίκη 1954 (=Ἰδρυμα Μελετῶν τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἀρ. 2). 8ον, σελ. η' + 544.

'Η μνημειώδης ἐργασία τοῦ Χριστοφ. Νάλτσα, διαπρεποῦς δικηγόρου τῆς Θεσσαλονίκης καὶ εἰδικοῦ μελετητοῦ τῶν Βαλκανικῶν ζητημάτων, ἐκρίθη ἤδη ἐπαρκῶς ὑπὸ τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου τῆς Ἑλλάδος, ἀνεγνωρίσθη δὲ ὡς ὅλων, ὅσοι τὴν ἐμελέτησαν, ὡς ἡ σπουδαιότερα μέχρι τοῦδε συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ Μακεδονικοῦ ζητήματος καὶ τῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν του. 'Ο συγγραφεὺς παρακολουθεῖ χρονολογικῶς τὴν σχέσιν τῆς Ρωσίας πρὸς τὸ Μακεδονικὸν ζήτημα, ἀποδεικνύει δὲ ἄνευ, νομίζω, ἀμφιβολίας ὅτι ἡ ἐνοχὴ τῆς εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ζητήματος αὐτοῦ εἶναι μεγίστη. Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖται ἀπὸ πρόλογον (1 - 16), εἰς τὸν ὅποιον ἐξηγνεύεται ἡ σημασία τοῦ θέματος, ἀπὸ εἰσαγωγὴν (17 - 91) μὲ θέμα «Ἡ ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι τοῦ 1917 πολιτικὴ τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας ἐν τῷ Μακεδονικῷ ζητήματι» καὶ ἀπὸ πέντε διεξοδικὰ κεφάλαια μὲ τοὺς ἀκολουθούσους τίτλους.